

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

22 de Controuersiis, & iudiciis feudoru[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

rior patierat ad arma peruenire, quos potest sua iurisdictione cōpescere, *laquisimum de usufr. in P.* Et idcirco in medio iura posita sunt, ne quiquam sibi permittat vltionem, nullus, *C. de feud.*

17 ¶ Et ita exempla tyrannidarum hic sequenda non sunt, que vel in libera republica contigerunt, que regem non habebat, nec ei fe subiciēbat, nec Dei iussu & aliorum mandato; aut temere facta ex bono successu merienda sunt.

18 ¶ Sunt itaque alia remedia, quibus intacta persona domini quis se possit liberare a tyrannide & hominio patroni improbi: nempe refutatione vel distractione rei, ob quam prestat fidem: vt diximus, *§. 1. de vafal. qui contra const. Loth.*

19 ¶ Dehinc & illo quod ab initio huius capitis proposuimus, vt iure quis possit apud superiorem petere ab hominio, & si illud personale fuerit, solutionem, quod facile impetratur, *Albertus de Rosa l. bene a Zenone, de quadrigen. prafcrip. in Nicol.* Sicuti & ob nimiam feuitiam in seruos domini coguntur vendere aliis, *h. 2. de iis qui sunt. vel vel alie. in P. §. penult. eod. tit. apud Iustin.* Priuilegium enim meretur amittere, qui concessa sibi ab actu potestate. Comes Flandrensis a rege Francie priuatus comitatu, quod subditis petentibus ius non redderet, *Bald. in Authen. statumus, C. de episc. & cler. Herois Rayfia curia Parisiensis decreto tamdiu fuit in manibus & soluta iurisdictione ac fide beneficiaria ducis Armorici, dum vinceret ob male tractationis causam, Ioan. Gallus in quest. de off. per Cur. arefco 340.* In Hispania, prouincia Castellæ, que regibus Legionis parebat, a subiectione merito puratur se subtraxisse, quod Ordonius eo nomine secundus rex Hispania, contra fidem publicam datam comitibus quatuor Castellæ, vocatos ad se, interemisset; & quodam ex sua nobilitate creauit, qui de publicis priuatisque controuersis inter eos cognoscerent, eosque iudices appellari placuit, *Francisc. Tarasa lib. de regib. Hispan. in Ordonio 2. & in Alfonso 4.* Ita per iudices regitunc cepit, vt olim populus Israeliticus, *10. lib. Iudic. & l. Reg.* Erat autem ante Castellæ comitatus ex feudo regis Legionis, *Fran. Tarasa in rege Raymario 2.*

Post feudi priuationem, ad quem reuertatur. Cap. 27.

- 1 Feudum amissum ob ingratiuadnem in dominum ad eum redit.
- 2 Feudum mortuo vafallo sine herede legitimo, vel eo destituto vafallo, ad dominum redit.
- 3 Feudum paternum repudiatum vel alienatum, ad proximiores agnatos redit.
- 4 Feudum ademptum ob crimen aliud quam in dominum vafallo, ad proximiores, non ad dominum venit, num autem redeat, ad dominum confiscatione facta, inibi.

IN ¶ questione hac reuersionis feudi, distinctio adhibenda est inter superiores: an priuatur quis feudo ratione offense domini, an alia de causa. Nam concurrunt sæpe in petitione feudi dominus, & cognatus vltimi possessoris, *§. 1. de vafall. qui arma de po. lib. 2. Feu. tit. 21.* si propter commissam ingratiuadnem in dominum ad illum redit beneficium, *§. denique, que fuit prim. caus. benef. amit. lib. 2. Feu. tit. 24. facit l. fin. de litigio. P. vt si concubuerit cum vxore, c. si miles, de feudo sine culpa non amit. lib. 1. tit. 21. §. 1. de vafal. qui con. const. reg. Lothar. & c. lib. 2. tit. 38.* si beneficium alienet in cōfulto domino, quia dominum contempnere videtur, *§. fin. que fuit pri. cau. benef. amit. §. praterea, de capti. Corradi, lib. 2. tit. 40. §. 1. de vaf. qui con. const. Loth. reg. lib. 2. tit. 38.* si feloniam commiserit in dominum, *§. 1. an ille qui interf. fratrem dom. sui feud. am. lib. 2. tit. 37.* si ab eo non petierit inuestituram, *§. praterea, de probib. feu. alien. per Federic. lib. 2. tit. 55.* Et si plures domini gradatim feudi sint, & superiorem minimus valuaflor offenderit, non ad dominum domini offensis, sed ad eum, a quo accepit, feudum reuertitur, nisi dominus a domino requisitus neglexerit petere a valuafloro satisfectionem, *§. illud quoque, de probib. feu. alien. per Federic. lib. 2. tit. 55.* Ob prelati etiam culpā, ecclesia priuatur, quando is vixerit, feudo, quod dominus vel rex possidet, postea autem eo mortuo ecclesie restitui debet, *§. fin. de capis. Corradi, lib. 2. tit. 20.*

20 ¶ Quod si alia de causa priuatur quis, diuersi etiā sunt constituendi delationis modi: nam si morte defuncti feudum possessore vacuum sit, id est si sine herede legitimo decefferit vafallus, ad dominum redit, *§. si em. si fuerint, quib. mod. feu. amit. §. fin. apud quem vel quos controuers. feud. de fin. tit. 18. vel si feudum destitatur vafallo, qui obsequia non possit prestare, §. fin. tit. episc. vel abba. & c. lib. 1. tit. 6.*

3 ¶ At si feudum paternum alienatum est ab altero fratrum,

proximior, ad quem successio pertinet, repetit, non dominus, *§. hoc quoque, de success. feu. lib. 1. tit. 8. fin.* si alterius generis, dominus, *§. et si clientulus, de alien. feu.* Et feudum paternum a filiis repudiatum ad agnatos quoque pertinet, *§. fin. an agna. vel filius def. repud. hered. possit reti. feu. lib. 2. tit. 45.*

¶ Quod si ex graui quodam crimine in alium, quā dominum commisso adimatur feudum vafallo, puta quia homicida, non ad dominum, sed ad agnatos pertinet, si beneficium fuerit patetnum, *§. denique, que fuit prim. cau. benef. amit. §. an ille qui interf.* & c. non autem ad delinquentis filios, nisi agnatis non stantibus a domino nono priuilegio impetrent, *§. 1. si vafal. feud. priu. Sed & hic variaz sunt considerationes in computandis gradibus admittendorum agnatorum, de quibus consules & de hac confiscatione Iacobinum de sancto Georgio in tract. de feu. in §. di. & que vafalli, nu. 8. 59. 60.* Scribit Speculator prædia quæ in patroni inferioris clientela & alterius quam regis sunt, ipsi non sicut dari præterquam in crimine maiestatis læsæ, *Specul. in tit. de feud. vers. 40.* Faber etiam & in hoc crimine ad dominum clientis in iudicium ius feudi reuerti putat, *Fab. in Authent. bona damnatorum, de bon. profici. C.* Ceterum plura sunt hic consideranda in confiscatione faciendæ feudi, quæ tractat Alexander ad l. si finis, *§. si de veltig. libus, de dam. inf. P. nu. 26.* & sequen. resoluat autem facile Iul. Clarus lib. 4. senten. iuris, *§. feudum, q. 84.*

De controuersis & iudiciis feudorum.

C A P. 22.

- 1 Species causarum de quibus iudicia feudalitiam sunt.
- 2 Circa res controuersas feudales.
- 3 Feudi, & emphyteosis differentia.
- 4 Feudorum natura vt indaganda.
- 5 Que veniant in petitionem feudi.
- 6 Personæ de feudo contentendæ sunt, vel maiores, vel minores, vel æquales valuaflores inter se, cum aliis, & c. Et de foro harum personarum, & questionibus.
- 7 Quatuor remedia vafalli: si dominus ei neget iustitiam.
- 8 Quomodo controuersie inter dominum & vafallos, & corā quibus iudicibus terminandæ.
- 9 Ex quibus causis vafallus ratione feudi agit contra dominum.
- 10 Feudo repetito a domino, heredes mortui repetunt, ab eo meliores rationes.
- 11 Feudo redeunte ad dominum post mortem vafalli, quomodo finitius feudi inter dominum & heredes diuidendi.
- 12 Dominus ex quibus causis agit ratione feudi contra vafallum.

CONTRouersia ¶ quæ in tractatione feudorum considerantur, inter superiores & ad superiora confirmanda, erunt vel rerum ipsarum feudalium, vel propter res ipsas, vel quæ ab illis pendent, vel personarum pro feudo, vel pro his, quæ feudi sunt, vel aliarum rerum. ¶ Rerum ¶ feudalium potest moueri questio, num sint alio dialia, de quibus in principio & ibi differentia cum feudis, vel feudales, vel libellares, vel emphyteoticariz, cuiusque natura inspicienda, in quibus differant, quibus conueniant, & in quibus pugnent. ¶ Feudum ¶ differt ab emphyteosi in multis, de quibus te admonebit Speculator tit. de locat. §. nunc aliqua, vers. 4. Bart. in l. vt iurifurandi, §. si liberi, de op. libert. in P. Bald. in Auth. si quas ruinas, penult. col. de sacrosanct. eccles. C. & in l. qui se patris, col. 10. vnde lib. C. Distinguit ¶ hæc & a libellario erudite Cuiacius in i. feudorum: mouentur & iterum questiones in rebus feudalibus, cuius generis feuda sint, an sint regia, veltigia, vel fræca, & c. & in hac parte diuisionem feudorum euoluere, de qua antea.

¶ Propter ¶ res feudales in considerationem veniunt fructus, id quod interest, incrementa seu augmenta rerum feudalium, iura quæ ab illis pendent, inuestitura, fidelitas, & quæ ibi promittuntur, & quæ contra pacta sunt. ¶ De ¶ rebus feudalibus contendunt vel maiores, vel minores, vel æquales valuaflores: vel inter se vel cum aliis non valuafloribus: domini cum vafallis, & contra: vel heredes vafallorum cum dominis. Proinde & hinc varii modi agendi, variaz probationes, & tribunalia, & iudicia diuersa. Igitur si inter summos valuaflores, quos diximus capitaneos, vt puta duces, comites, marchiones, qui feuda regalia habent, agatur, questio proponenda est agenda, & terminanda coram Rege vel Imperatore, *§. 1. apud quem vel quos controu. feud. termin. deb. c. 1. de leg. Corrad. lib. 2. tit. 34.* Si inter minores vafallos vnus domini de feudo vel eius parte, vel de finibus feudi controuersia sit, dominus feudi iudex erit, *c. imperialem, in §. pen. de probib. feud. ali. per Feder.*

sed si vnus tantum sit vassallus illius domini, & de illo feudo non sit controuersia, sed de alio, dominus non erit iudex, sed curiæ eius pares, d. c. 1. apud quem, & c. Quod si dubiū sit, quis litigantium sit vassallus, quod ambo præcedant inuestituram sibi factam noni feudi, vel ab eodem domino, vel a diuersis: tunc ad eundem est iudex ordinarius, vel arbitri constituendus, c. 1. §. si autem inter, de lege Conrad. Et si coram eodem domino vterque contestetur, & alius dicat feudum nouum, alius antiquum, ordinario quoque iudice vel arbitro vtendum, §. 1. de inuest. in marit. facta. non domino: qui quia nouum constituit feudum, in propria causa iudicare videretur: nisi velis admittere pares eius curiæ, §. an apud iudi. vel domin. controuers. feud. termin. deb. Cognitiono tamen domini est, si vterque litigantium feudum antiquum fateatur, & ab eodem inuestitore, §. 1. de inuest. in marit. facta. non si a diuersis: quia tunc ordinarius ad eundem vel arbitri, §. si duos. §. si tres, de pac. tenen. c. 1. an ap. iud. vel dom. §. c. 2. de capit. Conrad. Si inter vassallum & alium extraneum de feudo controuersia sit, ordinarius quoque iudex ad eundem, c. 1. de controuers. int. vass. & alium. Item si cum eodem extraneo de alia re quam feudali, in qua non est iudex cōpetens dominus, & ceterum, de iud. & ibi interp. ap. Greg. nisi ibi esset dominica iurisdicctio, Innoc. & Pan. in d. c. ceterum.

7 ¶ In quibus causis dominus iustitiam vassallo debet, nec eam vult exhibere, quatuor remedia vassallis parata sunt post legitimā interpellationem, vt adito superiore cogat eum sibi iustitiam impartiri, gl. & Aluar. in c. imperialem, §. prater ea, de prob. fin. alie. per Feder. facit l. 3. §. 1. de recep. arb. c. 1. de mil. vass. qui contu. est. vel ad eum iudicem ordinarium rei, & ibi eum cōueniat, d. c. imperialem, §. pen. c. licet, c. verum, & c. extranmissa, de for. comp. vel ad superiorem, ob denegationem iustitiæ prouocet, §. si tamen consingerit, vt differ. iudic. & c. in Ausb. c. 1. de mil. vassal. qui contu. est. c. irrefragabili, de offic. ordin. iud. vel petat dominum proprietate priuari, c. 1. qual. dom. propr. priuer. quia & denegans iustitiam domino vassallus feudo priuatur, §. item qui domin. qua fuer. pri. cau. ben. amit.

8 ¶ Quod si controuersia sit inter dominum & vassallum, ad res quoque controuersas primum animum aduerte: si enim non feudales sunt, iure ordinario ab ordinariis negotium terminabitur, ne sit iudex in causa propria dominus, can. si clericus, 11. q. 1. si de feudibus agatur, videlicet de inuestitura vel violentia, vel commissio, etiam si pares minores sint litigatoribus §. penult. de prohib. feu. alien. per Feder. & ibi Bald. & Innoc. in c. ceterum, de iudic. apud Greg. c. 1. de controu. int. vass. & episc. disputat de hac iurisd. Iacob. de Sancto Georg. in §. & d. vass. in tract. defend. tunc si pares habet dominus, ii iudices sunt, Bal. in proem. decretal. in 1. rub. Felin. in d. c. ceterum, 9. col. §. 1. de controu. feudi ap. pares terminan. lib. 2. feu. tit. 16. si negent iuris decisionem, ordinarium adeat, cap. extranmissa, de

for. comp. illicitus, de off. presb. quemadmodum si pares nō habet, vel illi producendi sint in testes inuestituræ, vel alterius rei a domino vel vassallo, vt in c. 1. de pignor. dat. feu. lib. 1. Feud. tit. 11. & c. 1. qui testes sunt necess. ad prob. nouam inuest. §. 1. de consen. feu. lib. 1. tit. 23. & 26. ne fungantur duplici officio iudicis & testis, contra c. dilecto, de testib. ap. Greg. Et si agatur alia actione quam conditione feudali, puta remedio l. si quis in tantam, C. vnde vi. tūc erit ad eundem iudex ordinarius, Bal. in c. 1. de inuest. in mari. facta. ¶ Agit autem vassallus contra dominum qui promissit, se daturum inuestituram, vt det, §. fin. qui success. da. feud. venan. lib. 1. Feud. tit. 3. vt facta inuestitura & præstita fidelitate, dominus cogatur vacuā possessionem tradere, & ob moram omnem ei utilitatem præstare, §. fin. de no. form. fidelit. lib. 2. tit. 7. vt non liberetur dominus ab illa obligatione, etiam volens id quod interest cum poenitentia dati soluere vassallo, sed præcise tradere cogatur, §. si pacta, si de feu. def. consen. fuer. lib. 2. tit. 26. Petit, etsi feudum repetatur emittitum, vt restituar pretium, c. 1. de feu. dat. minimis valuasor. Agit etiam, vt fides seruet, prout supra diximus: alioquin vt proprietate priuetur, ex causis quibus ipse priuaretur ingratus feudo. ¶ Sed ¶ & heredes eius a domino recipiente vel recuperante feudum, repetunt augmenta seu meliorationes in feudo factas, vel æstimationem earum, §. si vassallus, tit. hic fin. lex, & c. lib. 2. titu. 28. §. a contrario, de inuest. de re alien. fact. lib. 2. tit. 8.

¶ Et si decedente vassallo sine masculo, contingat feudum ad dominum reuerti: si moriatur ante Martium mensem, fructus ex integro domini sunt, si post Calendas Martii vsque ad Augustum, heredis vassalli. Si post Augustum, omnes domini, §. his cōsequenter, tit. hic finit. lex, & c. §. cum autem, si de inuest. feud. controuers. fuer. lib. 1. titu. 4. Agant & agnati de functi, vel quia priuati feudo contra dominum repetentem feudum, vt vocati ad feudum paternum antiquum ex pacto, ex consuetudine, & aliis modis, quibus sibi ius esse præcedunt, tit. si de feu. def. fuer. controu. & c.

¶ Dominus ¶ contra vassallum agit, vel quod neget eum vassallum feudumve ei dedisse, §. 1. & §. similiter, si de inuest. feu. controuers. fuer. §. tit. de consen. int. dom. & fidel. lib. 10. & tit. seq. lib. 1. vel quod ingratus arguat, quod in commissum feudū cecidisse contendat, vel quod portionem aliquam feudi repetat, in §. 1. de consen. inter me & domin. de portio. feu. frat. lib. 1. tit. 12. Sed & qui emit feudum a vassallo, quod eum a domino est, quanti sua interest repetit a venditore, §. si vassallus feudum, si de feud. def. consen. fuer. lib. 2. titu. 26. Et hæc sufficit de feudis dixisse, in quibus maioris, vt sæpe monui, ponderis erunt perpetuo singulares consuetudines locorum, quam quæ in Infubrum consuetudinibus, & in legibus cauta sunt. Ad alia nunc transferatur oratio.

Syntagmatis iuris vniuersi prioris partis Finis.

SYNTA-